

JO, L'ARTISTA

REPTE #4 AURÈLIA MUÑOZ

Amb el suport de

Organitza

Has pensat mai en la possibilitat de ser artista? Però què cal fer per ser-ho? Nosaltres creiem que n'hi ha prou en eixamplar les possibilitats de la *imaginació*.

A través de la imaginació podem *pensar* altres maneres de veure allò que ens envolta, i *explicar* les nostres idees ja sigui a través de la paraula (poesia, narrativa...), del treball amb diversos materials (pintura, dibuix, ceràmica, teixit...), o fins i tot, a través del propi cos (dansa, performance, música...).

JO, L'ARTISTA us proposa un seguit de reptes creatius a resoldre, de forma individual o en família, utilitzant llapis de colors i fang, però també macarrons, farina, lleties, la pròpia veu o el moviment del cos. Tot s'hi val!

Us anirem enviant consignes clares i senzilles. Us demanem resoldre-les fent ús de la imaginació amb allò que tingueu al vostre abast. Us convidem a veure com les van resoldre artistes contemporanis.

Us atreviu? Comencem!

AURÈLIA MUÑOZ

Aurèlia Muñoz (Barcelona, 1926 - 2011) reconeguda en l'àmbit internacional, és una de les primeres artistes catalanes del que anomenem **Art tèxtil contemporani**.

Atreta per l'experimentació i recerca tècnica constant, eleva a categoria artística el que fins aleshores era considerat artesania. Utilitzant fibres naturals i vegetals, la investigació sobre l'obra d'art en l'espai la duu a transitar entre l'art tèxtil, l'escultura i l'arquitectura.

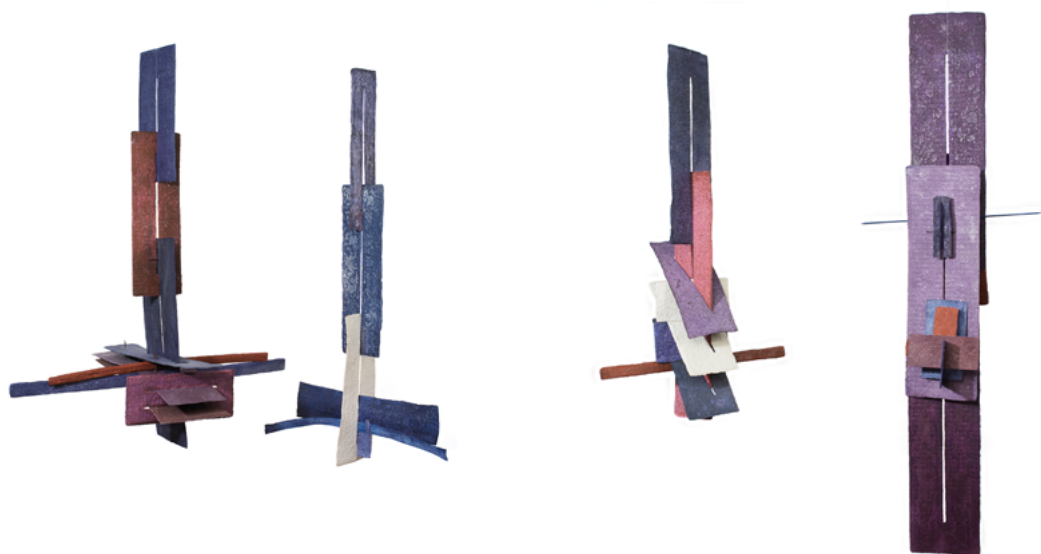

Aurèlia Muñoz treballant el jute natural (1977)
Font: aureliamunoz.cat

REPTE #4

- *Pensa* una forma tridimensional i identifica'n cada un dels seus costats. No cal que sigui res concret, pot ser una forma abstracte que gravita en l'espai.
 - *Dibuixa* aquesta forma en un full de paper, tal com si d'un esbós es tractés.
 - *Transforma* el dibuix en realitat:
 - a. Busca cartolina o cartró no massa gruixut (remena entre el reciclatge de paper i cartró de casa, que segur que hi trobes una caixa de galetes, o de pasta dents!);
 - b. Retalla cada un dels costats que has identificat i dibuixat;
 - c. Uneix entre sí cada un d'aquest costats amb la condició de no fer servir ni cola, ni grapes, ni celo!!! Una pista: pots doblegar, foradar, travessar... per anar construint els diferents plans de la figura.
 - Ho tens? Ara comença la teva obra composant tots aquests materials en un conjunt. Ah!, i recorda que no cal que treballis de manera individual, també pot ser una obra col·lectiva!
 - Coneix les tècniques que feia servir l'**Aurèlia Muñoz** a l'hora de treballar les seves **escultures mòbils** de paper.

A la sèrie de mòbils cubistes de finals dels anys '80, l'artista elabora paper amb pasta de fibra vegetal que tenyirà ella mateixa. A través de tècniques com el plegat, el cosit, o l'encastat, **Aurèlia Muñoz** va construir formes abstractes que es mouen ocupant l'espai.

Mòbils cubistes, 1987 – 1988

Paper fet a mà

Foto: ©lafotografica

Son diverses les constants que expliquen el treball d'**Aurèlia Muñoz** i el seu tema principal d'interès: l'ocupació de l'obra en l'espai. l'observació de les formes que l'envolten (veles, ocells, cabassos, natura,...); l'ús de materials elaborats a base de fibres vegetals o naturals (lli, seda, jute, sisal, paper,...); el treball metodològic (de l'observació al dibuix, del dibuix a la maqueta, de la maqueta al muntatge espacial); i la investigació de tècniques tradicionals de caràcter manual.

A partir d'aquí podem distingir 4 moments rellevants en la trajectòria de l'artista:

1. Fins a finals dels anys '60 Aurèlia Muñoz investiga amb tècniques com el patchwork o el brodat, encaminant la seva trajectòria de la figuració a l'abstracció.

L'any 1965 és present a la Biennal de Lausana. A banda del reconeixement internacional que això suposa, aquesta experiència significa entrar en contacte amb d'altres artistes del moviment de renovació de l'art tèxtil anomenat *Nouvelle tapisserie*.

Ocell Blau, 1966

Brodat

Foto: ©lafotografica

2. Des d'aquest moment fins a inicis del '80, l'artista desenvolupa les seves obres més representatives. Abandona el treball bidimensional dels primers anys a favor d'una cerca tridimensional motivada per la relació que s'estableix entre l'obra d'art i l'espai.

La tècnica del macramé esdevé central. Deslligat ja de la figuració, el treball a base de nusos fets amb cordes, jute o sisal permet crear peces tèxtils que van de la petita escala a les grans instal·lacions espacials.

Cometa Ancorat, 1974
Macramé de cordes de niló
Foto: ©lafotografica

3. Des de finals dels '70 i fins a inicis dels '80 l'artista dóna un pas més en l'estudi de l'ocupació de l'obra d'art en l'espai per investigar-ne la relació que s'estableix amb l'aire. Les veles d'embarcacions esdevenen la matèria amb la que desenvoluparà els treballs d'aquest moment. N'estudia el material, la resistència que ofereix a la força del vent, els ancoratges, els pesos i les formes que dibuixen.

Els seus treballs adquireixen dimensions monumentals de formes que recorden ocells i cometes, sovint integrats ja plenament en l'arquitectura.

Ocells - estels, 1982
muntatge de veles al Palacio de Cristal, Madrid
Font: aureliamunoz.cat

4. Als darrers anys de la seva carrera el paper esdevé l'element central dels seus treballs. El fabricarà ella mateixa a base de pasta de paper. Aquest “fer amb les mans” serà una constant que mantindrà al llarg del temps. El caràcter subtil, lleuger i mal·leable d'aquest material, i l'apropament a la tècnica oriental de l'origami generen últims treballs que incorporen la presència del moviment en l'espai.

Llibre aeri, 1985
Paper
Foto: ©lafotografica

GLOSSARI

Art tèxtil contemporani — moviment artístic que apareix a partir dels '60, focalitzat sobretot al voltant de la Biennial de Lausana. El crític d'art André Kuenzi l'anomena Nouvelle Tapisserie. Al llarg de la primera meitat del s. XX el tèxtil s'havia anat desenvolupant cap a la vessant del disseny industrial. A partir dels anys '60 els artistes reivindiquen el tèxtil, ja no com una tècnica de representació subordinada al dibuix o la pintura, sinó com una llenguatge d'expressió artística en si mateix. A Catalunya, aquesta corrent s'agrupa en el que es coneix com a Escola Catalana de Tapís, ubicada a Sant Cugat.

Escultura mòbil — peça artística formada per la conjuminació de diverses parts unides entre sí de tal manera que, per acció de forces mecàniques o naturals, motors o aire, es mouen en l'espai adquirint diversitat de formes no estàtiques. Per aquest motiu, generalment són de temàtiques que tendeixen a l'abstracte. En art, el terme és utilitzat per Marcel Duchamp l'any 1932 al referir-se a una de les obres de l'artista Alexander Calder, qui es convertirà en el màxim referent d'aquest tipus de peces.

BIBLIOGRAFIA

DENGRÀ, A. ; VENTOSA, S. (2013) Aurèlia Muñoz, recerques infinites. Fibres, textures i espai [en línia]. Barcelona : Diputació de Barcelona, Museu de Sant Cugat [Consultat: 9 abril 2020].

Disponible a Internet: diba.cat

PERMANYER, LL. (1990) Aurèlia Muñoz, escultora avantguardista [en línia].

Disponible a Internet: aureliamunoz.cat